

Republika Srbija
VRHOVNI SUD SRBIJE
Rev 2708/05
14.11.2006. godina
Beograd

U IME NARODA

Vrhovni sud Srbije u Beogradu, u veću sastavljenom od sudija: Slobodana Dražića, predsednika veća, Biljane Dragojević, Jelene Boravac, mr Ljubice Jeremić i Stojana Jokića, članova veća, u pravnoj stvari tužioca AA i BB, čiji je punomoćnik AB, advokat, protiv tuženih Opštine Zemun, čiji je zakonski zastupnik Javni pravobranilac Opštine Zemun i Republike Srbije, čiji je zakonski zastupnik Javni pravobranilac Republike Srbije, sa sedištem u Beogradu, radi utvrđenja, činidbe i naknade štete, odlučujući o reviziji tužilaca, izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Beogradu br. Gž. 2867/04 od 19.05.2005. godine, u sednici održanoj 14.11.2006. godine doneo je

P R E S U D U

ODBIJA SE kao neosnovana revizija tužilaca izjavljena protiv presude Okružnog suda u Beogradu br. Gž. 2867/04 od 19.05.2005. godine.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Četvrtog opštinskog suda u Beogradu br. P. 3561/95 od 07.05.2003. godine, izrekom u stavu prvom odbačena je tužba u ovoj pravnoj stvari kojom su tužioci tražili da se utvrdi da su tuženi po osnovu rešenja o nacionalizaciji br. 02-2641/1 od 08.07.1960. godine vlasnici - držaoci i korisnici dela zgrade sagrađene na kp. br. aa u DD, zk. telo II zkul. br. bb KO VV i to poslovne prostorije površine 42,25 m², a koja faktički sada ima 50,7 m², odnosno više 8,45 m², garaže površine 55 m², koja faktički sada ima 74,31 m² znači više 19,31 m², odnosno ukupno višak prostora iznosi 27,76 m², te da sav ovaj faktički prostor Opština Zemun izdaje preko Poslovnog prostora Zemun u zakup i ubira novčanu zakupninu, a po naslednom rešenju br. III O. 250/90 od 25.02.1991. godine, deo zgrade, izuzimajući prostoriju nacionalizovanu u površini od 63,14 m², koja faktički ima 57,54 m² su suvlasnici tužioci i to: AA u delu 2/3 i BB u delu 1/3, što podrazumeva i višak prostora koji drži Opština od 27,76 m². Izrekom u stavu drugom odbijen je kao neosnovan tužbeni zahtev da se tuženi obavežu da predaju u vlasništvo-miran posed, odnosno raspolaganje tužiocima od poslovne prostorije, mere zida prema dvorištu 134 cm dužine i 630 cm širine, što ukupno iznosi 8,45 m², a od garažnog prostora merenog od dvorišnog bočnog zida dužinu od 45 cm i širinu 438 cm, što ukupno iznosi 19,71 m², te da dozvole tužiocima da ograde vraćeni prostor pregradnim zidom tako da zid zahvata po 1/2 prostora i da otvore vrata i ugrade po 1 prozor na obe prostorije prema dvorištu i da priključe na pogodnoj tački struju i vodu, dolazeću i odlazeću. Izrekom u stavu trećem odbijen je kao neosnovan tužbeni zahtev da se obaveže tužena Opština Zemun da plati iznos od naplaćene zakupnine i to 80,00 dinara po 1 m² počev od 12.06.1995. godine, pa do isplate, sa zakonskom zateznom kamatom i troškovima postupka. Izrekom u stavu četvrtom, tužioci su obavezani da tuženima naknade troškove parničnog postupka i to tuženoj Opštini Zemun u iznosu od 16.250,00 dinara, a tuženoj Republici Srbiji iznos od 2.000,00 dinara.

Presudom Okružnog suda u Beogradu br. Gž. 2867/04 od 19.05.2005. godine, žalba tužilaca odbijena je kao neosnovana i potvrđena presuda Četvrtog opštinskog suda u Beogradu br. P. 3561/95 od 07.05.2003. godine.

Protiv navedene presude drugostepenog suda, reviziju su blagovremeno izjavili tužioci, zbog bitnih povreda odredaba parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava.

Tužena Opština Zemun je podnela odgovor na izjavljenu reviziju.

Ispitujući pravilnost pobijane presude u smislu člana 386. saveznog ZPP, u vezi člana 491. stav 4. republičkog ZPP Vrhovni sud je našao da revizija nije osnovana.

U postupku nije učinjena bitna povreda iz člana 354. stav 2. tačka 11. ZPP, na koju Vrhovni sud pazi po službenoj dužnosti.

Neosnovano je ukazivanje revidenta na relativno bitnu povredu iz člana 354. stav 1. u vezi člana 264. ZPP, jer saslušanje stranaka nije obavezan dokaz, nego sud može odlučiti da se izvede dokaz saslušanjem stranaka kad nema drugih dokaza, ili kad i pored izvedenih drugih dokaza nađe da je to potrebno za utvrđivanje važnih činjenica.

Prema utvrđenom činjeničnom stanju, tužioci su suvlasnici nepokretnosti - kuće u VV u DD, bez zemljišta i kuće u VV u GG, bez zemljišta i to tužilac AA sa 2/3 dela, a tužilja BB sa 1/3 dela. Delovi ovih nepokretnosti su 1960. godine nacionalizovani i to poslovna prostorija od 63,14 m² i poslovna prostorija u površini od 42,25 m², kao i garaža u površini od 55 m². Prostorije su postale društvena svojina, a potom državna svojina Republike Srbije, te je tužena Republika Srbija, kao vlasnik nepokretnosti u državini nepokretnosti preko tužene Opštine Zemun, koja

je korisnik, a ova preko Javnog preduzeća Zemunskog informativnog - poslovnog sistema. U postupku veštačenja je utvrđena razlika između faktičkog stanja i stanja u rešenju o nacionalizaciji u pogledu površine nacionalizovanih prostorija, ali je razlika rezultat pogrešno utvrđene površine prilikom nacionalizacije, a nije rezultat izvođenja bilo kakvih građevinskih radova.

Polazeći od utvrđenog činjeničnog stanja, pravilno su nižestepeni sudovi delimično tužbu za utvrđenje prava tuženih i tužilaca odbacili, a delimično tužbeni zahtev odbili kao neosnovan, uz razloge koje u celini prihvata i Vrhovni sud, pa nisu osnovani navodi revizije o pogrešnoj primeni materijalnog prava.

U konkretnom slučaju, delom tužbenog zahteva koji se odnosi na utvrđenje prava svojine, tj. prava korišćenja i državnine na nepokretnostima iz predmeta ovoga spora, traži se utvrđenje činjenice u pogledu veće faktičke površine nacionalizovanih nepokretnosti, činjenice da svu površinu tužena Opština Zemun izdaje u zakup, činjenice da za to prima zakupninu, te činjenice da su po rešenju o nasleđivanju tužioci suvlasnici razlike od 27,76 m² površine nacionalizovanih nepokretnosti. Međutim, tužbom za utvrđenje, prema članu 187. stav 1. ZPP ne može se tražiti utvrđenje činjenice, nego postojanje, odnosno nepostojanje nekog prava ili pravnog odnosa, ili istinitost, odnosno neistinitost neke isprave.

Prema stavu 2. člana 187. ZPP, ovakva tužba se može podneti, između ostalog, samo pre dospelosti zahteva za činidbu iz istog odnosa. Zahtev za činidbu je u konkretnom slučaju dospeo, nezavisno od toga da li je osnovan, a sadržan je u stavu 2. i 3. izreke prvostepenog suda, te je i iz ovog razloga tužba u tom delu nedopuštena, zbog čega je pravilno odbačena.

Materijalno pravo je pravilno primenjeno i u odbijajućem delu tužbenog zahteva.

U provedenom postupku je utvrđeno da su veće faktičke površine nacionalizovanih nepokretnosti od površina u rešenju o nacionalizaciji rezultat pogrešno utvrđenih površina prilikom nacionalizacije, a ne rezultat bilo kakvih građevinskih radova. Kako su rešenjem nacionalizovane tačno određene prostorije, to se rešenje o nacionalizaciji odnosi na čitavu faktičku površinu tih prostorija, pa tužioci neosnovano smatraju da su oni suvlasnici razlike površine između površine unete u rešenje o nacionalizaciji i faktičke površine u prirodi.

Zbog toga u delu tužbenog zahteva za predaju državnine dela nacionalizovanih nepokretnosti, tužioci nemaju aktivnu legitimaciju, jer samo vlasnik može tužbom zahtevati od držaoca povraćaj individualno određene stvari, prema odredbi člana 37. stav 1. Zakona o osnovama svojinsko-pravnih odnosa.

Materijalno pravo je pravilno primenjeno i u odbijajućem delu tužbenog zahteva u pogledu potraživanja naknade zakupnine od tužene Opštine Zemun počev od 12.06.1995. godine pa do konačne isplate, sa zakonskom zateznom kamatom. Vlasnik ima pravo da svoju stvar drži, da se njome koristi i da njome raspolaže u granicama određenim zakonom, prema odredbi člana 3. Zakona o osnovama svojinsko-pravnih odnosa. Prema tome, pravo korišćenja nepokretnosti, odnosno ubiranja plodova (zakupnine) od nepokretnosti iz predmeta ovoga spora kao jedan od atributa prava svojine, sa kojim je bilo izjednačeno i pravo korišćenja ranije društvene, a sada državne svojine je na strani tužene Opštine Zemun. Zbog toga tužioci i u ovom delu nemaju aktivnu legitimaciju prema tuženoj Opštini Zemun, jer nisu vlasnici spornih delova nepokretnosti, te nemaju pravo ni na ubiranje plodova, odnosno zakupnine od tih delova nepokretnosti.

Polazeći od izloženog, Vrhovni sud je odlučio kao u izreci, na osnovu člana 393. saveznog ZPP, u vezi člana 491. stav 4. republičkog ZPP.

Predsednik veća - sudija

Slobodan Dražić, s.r.

Za tačnost otpavka

Upravitelj pisarnice

Mirjana Vojvodić

ljm